

БӨЛІМ: ХИМИЯ

Химия пәнінің біздің күнделікті өміріміздегі рөлі

ЖАРИЯЛАНДЫ
03.01.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/174364/>

Химия біздің күнделікті өмірімізде маңызды рөл атқарады, өйткені ол бізді қоршаған заттардың құрылымы мен қасиеттерін түсіндіреді және оларды тиімді пайдалануға мүмкіндік береді. Бұл ғылымның өміріміздің әртүрлі салаларында қалай қолданылатынын қарастырайық.

Тамақ өнімдері және тағам дайындау

Химия тамақ өнімдерінің құрамын, қасиеттерін және оларды өңдеу әдістерін түсінуге көмектеседі. Мысалы, тамақ пісіру кезінде химиялық реакциялар жүреді: нан пісіруде көмірқышқыл газы бөлініп, қамыр көтеріледі; еттің маринадталуы тағамның жұмсаруына және дәмінің артуына әсер етеді. Сонымен қатар, химия тағамдық қоспаларды – консерванттар, бояғыштар мен хош иістендіргіштерді әзірлеуге мүмкіндік береді, бұл тағамның сақтау мерзімін ұзартуға және сапасын жақсартуға көмектеседі.

Тұрмыстық химия

Күнделікті өмірде қолданатын жуғыш заттар, сабындар, шампуньдер, дезинфекциялық құралдар және басқа да тұрмыстық химиялық өнімдер химияның жетістіктерінің нәтижесі. Олар микробтарды жою, киімдерді тазарту және беткі қабаттарды күту сияқты міндеттерді орындауға мүмкіндік береді. Бұл құралдардың әсері беткі керілу, еріткіш қасиеттер және химиялық реакциялар принциптеріне негізделген.

Денсаулық сақтау және медицина

Химия медицинада ерекше орын алады. Фармацевтика өнеркәсібі дәрі-

дәрмектерді жасау үшін химиялық қосылыстарды пайдаланады. Ауруларды емдеу, алдын алу және диагноз қою барысында қолданылатын антибиотиктер, вакциналар, витаминдер және биологиялық белсенді заттардың барлығы химиялық процестерді зерттеу нәтижесінде алынған. Сонымен қатар, химия хирургиялық материалдарды (жасанды тері, протездер), диагностикалық жабдықтарды және биоматериалдарды әзірлеуде де қолданылады.

Энергия көздері

Бүгінгі таңда химия энергияның жаңа және экологиялық таза көздерін іздеуде маңызды рөл атқарады. Батареялар, жанармай жасушалары және қайта өңделетін энергия сақтау құрылғылары химиялық реакцияларға негізделген. Мысалы, электрлі көліктердің аккумуляторлары химиялық энергияны электр энергиясына айналдыру арқылы жұмыс істейді.

Материалдар өндірісі

Киім, тұрмыстық заттар, құрылыс материалдары сияқты заттардың барлығы химиялық процестердің нәтижесі. Синтетикалық материалдар – пластиктер, резеңке, синтетикалық талшықтар – химия өнеркәсібінде арнайы жасалған. Бұл материалдар жеңіл, берік және ұзақ уақытқа шыдамды болып келеді.

Косметика және күтім құралдары

Күнделікті пайдаланатын косметика мен жеке күтім құралдары химияның арқасында жасалады. Кремдер, лосьондар, макияж құралдары мен хош иісті заттар теріге пайдалы қасиеттерге ие және қауіпсіз болу үшін мұқият химиялық зерттеулер арқылы дайындалады.

Қоршаған ортаны қорғау

Химия экологиялық мәселелерді шешуде маңызды рөл атқарады. Ауаны, суды және топырақты тазартуға арналған технологиялар, қалдықтарды қайта өңдеу әдістері, биологиялық ыдырайтын материалдар жасау химия ғылымының жетістіктерінің бірі. Сонымен қатар, химия парниктік газдар эмиссиясын азайтуға және экологиялық таза өнімдер

әзірлеуге көмектеседі.

Табиғи процестерді түсіну

Адамның өмір сүруі көптеген химиялық процестерге байланысты. Мысалы, тыныс алу, ас қорыту, жасушалардың энергия алмасуы – барлығы химиялық реакциялар. Химия бұл процестерді түсінуге және олардың бұзылуы кезінде шешім табуға мүмкіндік береді.

Химия ғылымы біздің өміріміздің әр саласында маңызды рөл атқарады. Ол тамақтану, денсаулық сақтау, энергия өндіру, экология және технология сияқты маңызды бағыттарды қамтып, адамзатқа табиғатты терең түсінуге және оны жақсартуға мүмкіндік береді. Химиясыз біздің өміріміз әлдеқайда қарапайым әрі қиын болар еді.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.